

ЎЗБЕКИСТОН — ФИНЛЯНДИЯ: КЎП ҚИРРАЛИ ҲАМКОРЛИКНИ КЕНГАЙТИРИШ ЙЎЛИДАГИ МУҲИМ ҚАДАМ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан
Финляндия Республикаси Президенти Александр Стубб расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлди.

Икки мамлакат ўртасидаги дипломатик алоқа 1992 йил 26 февралда ўрнатилган.

Президент Шавкат Мирзиёев фаол ташқи сиёсат ва ислохотлар йўлини эълон қилгач, Ўзбекистон — Финляндия ҳамкорлиги янгича суръат олди. Илгари вақти-вақти билан амал қилган мулоқот механизми жадаллашди. 2018 йил томонлар Савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссияни қайта тиклашга келишди. Бу қадам мулоқотни жонлантириш ва янги ҳамкор-

лик йўналишларини излашга туртки берди.

Финляндия Ўзбекистоннинг БМТ ва бошқа халқаро тузилмалар доирасидаги ташаббусларини ҳам фаол қўллаб-қувватлаб келмоқда, бу ўзаро ишончнинг юқори даражасини акс эттиради.

Кейинги йилларда Ўзбекистон ва Финляндия ўртасидаги иқтисодий алоқалар сезиларли даражада фаоллашди. Ҳозир мамлакатимизда машинасозлик, озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш, телекоммуни-

кация, тоза технологиялар ва агро-саноат соҳаларида фаолият юритувчи Финляндия капитали иштирокидаги ўндан ортққ корхоналар фаолият қўрсатмоқда.

Кўксарой қароргоҳида 31 октябрь куни Финляндия Республикаси Президенти Александр Стуббни тантанали кутиб олиш маросими бўлди.

Қароргоҳ олдидаги майдонда икки давлат байроқлари кўтарилди, фахрий қоровул саф тортиди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев олий

мартабали меҳмонни самимий қутлаб, шохсупага таклиф этди.

Ўзбекистон билан Финляндия давлат маҳиялари янгради. Етакчилар фахрий қоровул сафи олдида ўтиб, расмий делегациялар аъзоларини бир-бирига таништирдилар.

Шундан сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Финляндия Республикаси Президенти Александр Стубб расмий делегациялар иштирокида музокара ўтказдилар.

Ўзбекистон билан Финляндия ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликни, энг аввало, сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестициявий ва гуманитар соҳаларда янада мустаҳкамлаш истиқболлари атрофлича кўриб чиқилди.

Турли даражалардаги сиёсий мулоқот ва алмашинулар жадал ривожланиб бораётгани, бизнесга оид шериклик фаоллашгани мамнуният билан қайд этилди.

Ўзаро савдо ҳажми изчил ортиб, иқтисодий ва ишбилармонлик алоқалари мустаҳкамланмоқда. Мамлакатимизда Финляндия билан ҳамкорликда Халқаро Нордик университети муваффақиятли фаолият юритмоқда, мактаб таълими соҳасидаги дастурлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон — Финляндия бизнес форумининг якунида умумий қиймати 1 миллиард евродан зиёд истиқболли кўшма лойиҳалар портфели шакллантирилди.

Музокараларда товар айирбошлашни қаррасига ошириш, шу жумладан, ўзаро маҳсулот етказиб беришни рағбатлантириш учун Савдонни молиялаштириш кўшма жамғармасини ташкил этиш имкониятлари ҳам кўриб чиқилди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ва тўқимачилик маҳсулотларини Европа Иттифоқи бозорларига олиб чиқиш учун сертификатлаш лабораторияларини очиш ташаббуслари қўллаб-қувватланди.

Геология ва муҳим материаллар, энергетика, агросаноат, рақамлашти-

риш, сунъий интеллект, экология, туризм ва бошқа муҳим тармоқларда кооперацияни кенгайтиришга устувор аҳамият қаратилди.

2026 йилда Ҳукуматлараро комиссиянинг навбатдаги йигилишини ўтказиш ва Ишбилармонлар кенгашини таъсис этиш юзасидан келишувларга эришилди. Худудлараро ҳамкорликни кенгайтиришдан икки томон ҳам манфаатдор экани таъкидланди.

Таълим, тиббиёт ҳамда меҳнат миграцияси соҳаларидаги ҳамкорлик масалалари ҳам кўриб чиқилди. Келгуси йилда биринчи Ректорлар ва инновациялар форумини ўтказиш режалаштирилган.

Президентлар минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган музокаралар якунида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Финляндия Республикаси Президенти Александр Стубб Қўшма баёнотни имзоладилар.

Етакчилар ҳузурда турли йўналишларда, шу жумладан:

- савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш;
- фойдали қазилмаларни қазиб олиш соҳасидаги ҳамкорлик;
- геология фанлари, геологик қидирув, фойдали қазилмалар ва ер ости сувларини излаш ҳамда қончилик соҳаларидаги ҳамкорлик;
- рақамли трансформация, инновациялар ва рақамли ўзаро боғлиқликни ривожлантиришга қўмаклашиш;
- ижтимоий ҳимоя соҳасидаги ҳамкорлик;
- мактабгача ва мактаб таълими тизимига рақамли таълим платформасини жорий этиш бўйича ҳамкорлик;
- таълим, фан ва инновациялар соҳаларидаги ҳамкорлик;
- рақамлаштириш ва сув ресурсларини бошқариш соҳасидаги фан-таълим салоҳиятини ошириш;

— иқлим ўзгариши ва атроф-муҳит муҳофазаси борасидаги ҳамкорликка оид икки томонлама ҳужжатлар тўпламини имзолаш маросими бўлиб ўтди.

Ўзбекистон — Финляндия саммити якунида Кўксарой қароргоҳида дарахт экиш маросими бўлиб ўтди.

Президентлар Шавкат Мирзиёев ва Александр Стубб Фахрий меҳмонлар хийбониди биргаликда дарахт экидилар.

Маросим Ўзбекистон ва Финляндия ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликни ривожлантиришга интилишининг, икки мамлакат ва халқ ўртасидаги дўстлик ҳамда ўзаро англашув мустаҳкамланиб бораётганининг рамзи бўлди.

Шу кун Финляндия Республикаси Президенти “Янги Ўзбекистон” боғига ташриф буюриб, Мустақиллик монументи пойгаи гулчамбар кўйди.

Олий мартабали меҳмон мамлакатимиз ўтмиши ва келажакка ишонч тимсоли бўлган ҳамда улуғ аждодларимизнинг ёрқин сиймосини жаҳонга намойиш этувчи маъмур монумент мазмун моҳиятини юқори баҳолади.

Александр Стуббнинг мамлакатимизга расмий ташрифи доирасида Марказий Осиё халқаро институтида “Марказий Осиё ва Шимол мамлакатлари: янги ҳамкорлик истиқболи” мавзuida давра суҳбати ҳам бўлиб ўтди. Унда Президент Александр Стубб ҳам иштирок этди.

Финляндия Республикаси Президенти Александр Стубб Тошкентда ўтказилган Ўзбекистон — Финляндия бизнес форумида ҳам қатнашди.

Шу билан Финляндия Республикаси Президенти Александр Стуббнинг мамлакатимизга расмий ташрифи якунланди.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Икром АВАЛБЕКОВ,
ЎЗА мухбирлари.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Матбуот хизмати сурати.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн биринчи ялпи мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

31 октябрь куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн биринчи ялпи мажлиси ўз ишини бошлади.

Унда Сенат, ҳукумат аъзолари, вазирлик ва идораларнинг вакиллари, маҳаллий Кенгашларнинг депутатлари, Сенат ҳузурдаги Ёшлар парламенти аъзолари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди.

Видеоконференцалоқа тарзида ўтказилган ялпи мажлисини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Танзила Норбоева олиб борди.

Ялпи мажлис Сенатнинг “YouTube” тармоғидаги саҳифаси орқали тўғридан-тўғри ёритиб берилди.

Ўн биринчи ялпи мажлисининг биринчи иш кунини сенаторлар “Давлат ижтимоий сугуртаси тўғрисида”ги қонунни муҳокама қилишдан бошлади.

Маълумки, ушбу қонун дастлаб сенаторлар томонидан билдирилган қатор эътирозлар асосида рад қилинган эди.

Ушбу қонун Олий Мажлис палаталарида келишув комиссияси тузилган ҳолда қайта ишланди.

Муҳокама чоғида сенаторлар томонидан қайд этилганидек, қонун билан белгиланаётган нормалар ходимлар манфаатини ишончли ҳимоя қилишга қаратилганлиги билан аҳамиятлидир.

Қонун билан Давлат ижтимоий сугуртаси жамғармаси томонидан уч

турдаги, яъни касаллик муносабати билан вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик, ҳомиладорлик ва туғиш, ишни ёки даромадни йўқотиш бўйича сугурта тўловлари тўланадиган белгиланмоқда. Бундай сугурта ҳодисалари юзга келган тақдирда, жамғарма томонидан сугурталанган шахсларга ва (ёки) уларнинг оила аъзоларига давлат ижтимоий сугуртаси бўйича вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси, ҳомиладорлик ва туғиш нафақаси, ишдан бўшатиш нафақаси тўлаб берилиши назарда тутилмоқда.

Жамғарма томонидан давлат ижтимоий сугуртаси маблағлари ижтимоий солиқнинг бир қисми, сугурта бадаллари, Ўзбекистон Республикасининг республика бюджети маблағлари, жамғарманинг вақтинча бўш турган маблағларини депозитларга жойлаштиришдан олиннадиган даромадлар, қонунчилик ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа тушумлар ҳисобига шакллантирилади.

Шунингдек, қонунда давлат ижтимоий сугуртаси қимматга нисбатан мажбурий, қимматга нисбатан ихтиёр асосда амалга оширилиши белгиланмоқда.

Бунда сугурта бадали мажбурий давлат ижтимоий сугуртаси билан қамраб олиннадиган фуқаролар учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисидаги қонун билан белгиланган миқдорларда жисмоний шахслардан олиннадиган даромад солиғининг бир қисми ҳисобидан, ихтиёрий давлат ижтимоий сугуртаси билан қамраб олиннадиган фуқаролар учун минимал миқдори қонунчилик ҳужжатлари билан белгиланадиган тўлов ҳисобидан шакллантирилиши қайд этилган.

ЮНЕСКО БОШ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ 43-СЕССИЯСИ ЎЗ ИШНИ ДАВОМ ЭТИРМОҚДА

Самарқанд шаҳрида ЮНЕСКО Бош конференциясининг 43-сессияси иккинчи кунни ялпи мажлислар билан давом этди. Иштирокчилар кун тартибидидаги долзарб масалаларни атрофлича муҳокама қилди.

Биз ва жаҳон

Ялпи мажлисда юртимизда амалий ташриф билан бўлиб турган Словакия Республикаси Президенти Петер Пеллгрини иштирок этиб, нутқ сўзлади.

— Бугун биз дунё ўзгариб бораётган бир пайтда маданиятлар чорраҳасида жойлашган тарихий Самарқанд шаҳрида учрашиб турибмиз. Аънава ва қадриятлар йўқолиб бормоқда, глобал тартибнинг асоси бўлган халқаро ҳуқуқ тазийқ остида, — деди Петер Пеллгрини. — Бундай вазиятда ЮНЕСКО қадриятларини асраб-авайлаб, бугунги ҳаёт ва амалиёт билан боғлайдиган ноёб платформа бўлиб қолмоқда. Айни пайтда давлатлар учун кўп томонлама ҳамкорлик ҳашамат ёки қудрат эмас, балки зарурат эканлиги ақлоқ намоён бўлмоқда. Словакия ЮНЕСКОнинг янги — “Тинчлик учун таълим” дастурини қўллаб-қувватлайди.

Куннинг иккинчи ярмида таълим бўйича вазирлар даражасидаги йигилиш бўлиб ўтди. Унда илим-фан, таълим масалалари бўйича қатор маърузалар тингланди.

Шунингдек, “Яшил бог” дарахт экиш тадбири бўлиб ўтди. 43-сессия тадбирлари доирасида Самарқанд шаҳрида ташкилотнинг 80 йиллиги муносабати билан 5 гектардан ортққ ҳудудда яшил боглар ташкил этилмоқда.

“Меросга таяниб, келажак сари” шиори остида амалга оширилаётган маъмур ташаббус ташкилотнинг асосий қадриятлари — тинчлик, маданиятлараро мулоқот, маданий меросни асраш ва экологик барқарорлик гоёларини ўзида ифодалайди.

Халқаро форум қатнашчилари, нуфузли меҳмонлар ушбу лойиҳада қатнашиб, Самарқанд халқаро туризм маркази ҳудудида 1,2 гектар майдонда 600 туپга яқин дарахт ва бутта кўчатларни ўтказди.

Яшил бог шунчаки қўқамалзор эмас, балки ҳақиқий экологик инновациялар марказига айланади. Бу ерда сув сарфини камайтирувчи томчилатиб сугориш, ёмғир сувиини йиғиб, қайта фойдаланиш тизимлари яратилди.

Ўзбекистон — Финляндия:

ИККИ ДАВЛАТ ЎРТАСИДА ЯНГИ ШЕРИКЛИК ФАЛСАФАСИ

Ўзбекистоннинг таълим майдонида сўнгги йилларда янги оқим кириб келди. Бу Нордик давлатлари, хусусан, Финляндия қадриятлари, таълим фалсафаси, фикрлаш ва илм олиш маданияти эпкинидир. Уни тафаккурни уйғутувчи, ёшлар учун янги йўл очувчи имконият сифатида баҳолаш мумкин.

Нуктаи назар

Айни кунларда Финляндия Республикаси Президенти Александр Стуббнинг Ўзбекистонга амалга ошираётган расмий ташрифи ҳам мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ҳамда стратегик шериклик муносабатларини янги босқичга олиб чиқади.

Мамлакат келажаги айнан ёш авлод тафаккури билан белгиланади. Финляндия таълим модели шу гоёга таянади. Ўзбекистон ҳам бугун ёш авлоднинг эркин фикрлайдиган, ижодкор инсонлар, ижтимоий масъулиятли, рақобатбардош кадрлар этиб тарбиялашни устувор йўналишга айлантирди. Таълим, медиа, инновациялар, рақамли коммуникациялар, жамият тараққиёти ва ёшлар сиёсати йўналишида бошланган кўшма ташаббуслар бугун икки

мамлакат ўртасида барқарор институтлар, аниқ натижалар ва келажакка йўналтирилган истиқболли платформалар яратмоқда. Маъмур жараёнларда Халқаро Нордик университети, “ЎРепорт” ахборот агентлиги ҳамда Финляндиянинг Ўзбекистондаги фахрий консуллиги ҳам ўзаро ҳамкорликда стратегик кўприк вазифасини бажармоқда.

Таълим ва илмий-академик дипломатия
Ўзбекистоннинг “инсон капитали” сиёсати доирасида Финляндия таълим модели чуқур ўрганилмоқда. Халқаро Нордик университети бу борада Нордик мамлакатлари тажрибасини миллий таълим тизимига мослаштиришда амалий майдон яратмоқда.

Депутатлар — ҳудудларда

ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШДА МАСЪУЛЛИК ВА ДАХЛДОРЛИК

Авал хабар берганимиздек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатларининг халқ билан очиқ мулоқот қилиш, ижтимоий соҳа объектлари, тадбиркорлик субъектлари фаолияти билан яқиндан танишиш мақсадида ҳудудлардаги учрашувлари қизгин ва самимий ўтмоқда.

Таъсирчан парламент назорати — амалда

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги “Адолат” СДП раҳбари Робохон Маҳмудова бошчилигидаги ишчи гуруҳ Қашқадарё вилоятидаги ўрғанишларини Қарши шаҳрининг

Рогузар маҳалласидан бошлади.

Шаҳарда бугунги кунда 60 та маҳалла фуқаролар йиғини мажмуи бўлиб, улар орасида Рогузар жиноятчилигини жилавлалаш, оилавий ажримларнинг олдини олиш ва бандлик кўрсаткичлари бўйича намунали ҳудуд сифатида эътироф этилган.

Давлатимиз раҳбари яратган имкониятлар туфайли барча исрохотлар бевосита қўйи тизимда, маҳалланинг ўзида рўй берапти. “Еттилик” бирдам ва ҳамфикр бўлса, ҳар қандай муаммони ҳал қилиш мумкин. Шу тамойил асосида иш юритилгани натижада йил бошидан бери ҳудудда бирорта жиноят ёки оилавий ажрим қайд этилмаган. Ақинча, тадбиркор ва ишбилармонлар сафи кенгаймоқда.

Бугунги кунда Рогузарда 70 нафарга яқин киши тадбиркор сифатида рўйхатга олинган. Бундан ташқари, 28 та оила тикувчилик, қасаначилик ва қандолатчилик йўналишла-

рида оилавий тадбиркорликни йўлга қўйган. Фракция раҳбари аҳолини қийнаб келаятган муаммолар билан батафсил қизикди ва улар ечими юзасидан амалий ёрдам кўрсатилишини билдирди.

Р. Маҳмудова маҳалла марказида ходимлар ва аҳоли учун яратилган қўлай шароитларни, хусусан, кутубхона ташкил этилгани ва бинога энергия таъминоти қўш панеллари ўрнатилганини ижобий баҳолади.

Навбатдаги манзил — Қарши шаҳар тиббиёт бирлашмасига қарашли 3-сонли оилавий поликлиника бўлди. Ушбу муассаса нафақат шаҳар, балки ви-

лоятдаги энг йирик бирламчи тиббий хизмат масканларидан бири ҳисобланади.

Ишчи гуруҳ айнан шу масъулиятли вазифани енгиллаштиришга хизмат қилаётган рақамлаштириш жараёнлари билан қизикди.

Маълум бўлишича, поликлиника фаолияти “Д-МЕД” ягона электрон тизимга тўлиқ ўтказилган. Бу аҳоли муурожаатлари автоматлаштирилгани, шифокорлар фаолиятидаги қўғозбозлик сезиларли даражада қаймагани, энг муҳими, электрон навбат тизими самарали йўлга қўйилганидан далолатдир.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн биринчи ялпи мажлиси тўғрисида

АХБОРОТ

Ялпи мажлис давомида сенаторлар томонидан қонунда белгиланган суғурта бадалли, суғурталанган шахслар, суғурталовчи, суғурта қилдирувчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, давлат ижтимоий суғуртаси молиявий барқарорлигининг давлат қарфолатлари, давлат ижтимоий суғуртаси бўйича тўловларни тайинлаш, тўхтатиб туриш ва тугатиш каби қатор масалаларга ҳам эътибор қаратилди.

Қонуннинг қабул қилиниши ҳодимларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлашга, иш берувчиларга оқлатилган ижтимоий тўловлар юқининг ечилишига қизмат қилиши таъкидланди. Шунингдек, мазкур қонун ишга қабул қилиш жараёнларида хотин-қизларга нисбатан камситиш ҳолатларининг олдини олишга қаратилганлиги билан ҳам аҳамиятли эканлиги қайд этилди.

Муҳокама якунида қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Ялпи мажлисда “Ўқилғи-энергетика соҳасидаги ҳуқуқбузарликларга қарши курашиш чоралари тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги қонун ҳам қўриб чиқилди.

Муҳокама давомида сенаторлар кейинги йилларда мамлакатимизда ўқилғи-энергетика ресурслари билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳамда энергияни тежаш, ўндан оқилона фойдаланиш ва энергия самардорлигини ошириш соҳасидаги ишларни тизимли равишда йўлга қўйиш масалаларига алоҳида эътибор қаратди.

Шунингдек, ушбу соҳада таъсирчан давлат назоратини таъминлаш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилаётганлиги қайд этилиб, ўқилғи-энергетика ресурслари билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўйича тегишли чоралар қўриш, электр ва иссиқлик энергиясини тежаш, ўндан оқилона фойдаланишга оид ҳуқуқбузарликларни содир этганлик учун жавобгарликка тортиш чораларини тақомиллаштириш лозимлиги таъкидланди.

сусийлаштириш жараёнлари соддалаштирилмоқда, бу борадаги тўсиқлар бартараф этилмоқда.

Соҳада амалга оширилаётган ислохотлар неғизига қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида амалдаги қонун ҳужжатларини қайта қўриб чиқиш зарурати юзага келмоқда.

Мазкур қонун билан Ўзбекистон Республикасининг 13 та қонунига ҳамда Ер ва Солиқ кодексларига давлат активларини хусусийлаштириш ҳамда ижарага беришни соддалаштиришга, соҳада тадбиркорлар учун қулай шарт-шароитлар яратишга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Сенаторлар ўз чиқишларида таъкидлаганидек, мазкур қонун давлат мулкни хусусийлаштириш соҳасини тақомиллаштиришга, мазкур соҳадаги ваколатли органларнинг ваколатларини белгилаш ҳамда давлат активлари ва ер участкаларини хусусийлаштириш ҳамда ижарага бериш орқали хусусий мулкчиликни кенгайтиришга қизмат қилади.

Бундан ташқари, қонунда давлат мулкни сифатида давлат рўйхатидан ўтказилган бўш ер участкаларига нисбатан туман (шаҳар) ҳокимликларининг қарздорликлари бўйича тақилар қатъий этилмаслиги, ушбу ер участкалари аукцион савдоларида сотилганида харидорларга тўсиқларсиз расмийлаштириб

берилиши, ер солиғи ва мол-мулк солиғини давлат қўчмас мулк объектларини бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан сотиб олган харидорлар томонидан мазкур объектар учун тўланган маблағларга пропорционал равишда ҳисоблаш каби ўзгартиришлар ҳам назарда тутилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Ер кодексининг 9-моддасига қиритилаётган қўшимчага асосан эндиликда халқаро аҳамиятга молик автомобил йўллари бўйида замонавий қизмат қўрсатиш мажмуаларини ва сервис объектларини, жумладан, жойлаштириш воситаларини, савдо-қўниғилочар марказларини мастер-режа асосида жойлаштириш бўйича бўш турган ер участкаларини электрон онлайн-аукцион савдоларига қираиш тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентини қарори асосида Вазирлар Маҳкамасининг қарори ер тоифасини бошқа тоифага ўзгартириш учун асос бўлади.

Қизғин муҳокамага сабаб бўлган ушбу қонун давлат мулкни хусусийлаштириш соҳасидаги муносабатларни тартибга солиш орқали хусусийлаштириш жараёнларини жадаллаштириш ва иқтисодиётда хусусий мулкнинг улушини янада ошириш имкониятларини яратди.

Мазкур қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Шунингдек, сенаторлар “Дала четларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш тизими тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонунни муҳокама қилди.

Таъкидланганидек, сўнгги йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш, соҳанинг экспорт салоҳиятини ошириш бўйича кенг қўламли ишлар олиб борилмоқда.

Бироқ дала четларига экин экмаслик ва йил давомида маҳсулот етиштирмаслик ҳолатлари аҳолини асосий турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари билан кафолатли таъминлашга ҳамда бозорларда маҳсулотларнинг таннархига сезиларли таъсир қўрматмоқда.

Бу эса, ўз навбатида, соҳада бошқарув тизимини тақомиллаштириш, ер эгалари, ердан фойдаланувчилар ва ижарачилар томонидан ерлардан оқилона ва самарали фойдаланишни йўлга қўйиш заруратини юзага келтирмоқда.

Мазкур қонун тўлиқ ўқи қисман давлат ҳисобидан қўрсатиладиган, жисмоний шахсларнинг ҳуқуқларини, эркинликларини ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган малакали юридик ёрдам қўрсатишни янада тақомиллаштиришни назарда тутди. Жумладан:

— Конституциявий суд шикоят билан мурожаат этган фуқаронинг илтимосига қўра, “Давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатиш тўғрисида”ги қонунга мувофиқ давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатадиган адвокатнинг иштирок этишини таъминлаш чораларини қўради;

— кам таъминланган шахслар, агар улар муайян ишда суд томонидан ўзига нисбатан қўлланган қонуннинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқлиги тўғрисида Конституциявий судга мурожаат этсалар, улар давлат ҳисобидан юридик ёрдам олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Қонуннинг қабул қилиниши Конституциянинг 55-моддасида белгиланган — ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунда тақилланмаган барча усуллар билан ҳимоя қилишга ҳақли деган норманинг ижро қилинишига, фуқароларнинг қонунларда бузилган конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини тиклаш юзасидан Конституциявий судга мурожаат қилиш имкониятининг кенгайтиришга қизмат қилиши сенаторлар томонидан қайд этилди.

Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Сенатнинг ўн биринчи ялпи мажлисида “Ижро ишини юриштининг соддалаштирилган тартиби янада тақомил-

янада тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тўғрисида”ги қонун қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, сўнгги йилларда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг қонунчилик ва ташкилий-ҳуқуқий базасини мустаҳкамлаш, инсон ҳуқуқлари бўйича халқаро стандартларни миллий қонунчиликка имплементация қилиш ва халқаро мажбуриятларни бажариш, шунингдек, фуқароларнинг одил судловга бўлган ишончини оширишга ҳамда уларнинг малакали юридик ёрдам олишга бўлган ҳуқуқлари кафолатларини қучайтиришга қаратилган тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Ушбу қонун ҳам мазкур ислохотларнинг мантқий давоми сифатида ишлаб чиқилган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 55-моддасида ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунда тақилланмаган барча усуллар билан ҳимоя қилишга ҳақли эканлиги белгиланган.

Лекин кам таъминланган шахслар Конституциявий судга мурожаат қилганда уларга давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатиш амалдаги қонунда ўз аксини топмаган.

Мазкур қонун тўлиқ ўқи қисман давлат ҳисобидан қўрсатиладиган, жисмоний шахсларнинг ҳуқуқларини, эркинликларини ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган малакали юридик ёрдам қўрсатишни янада тақомиллаштиришни назарда тутди. Жумладан:

— Конституциявий суд шикоят билан мурожаат этган фуқаронинг илтимосига қўра, “Давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатиш тўғрисида”ги қонунга мувофиқ давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатадиган адвокатнинг иштирок этишини таъминлаш чораларини қўради;

— кам таъминланган шахслар, агар улар муайян ишда суд томонидан ўзига нисбатан қўлланган қонуннинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқлиги тўғрисида Конституциявий судга мурожаат этсалар, улар давлат ҳисобидан юридик ёрдам олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Қонуннинг қабул қилиниши Конституциянинг 55-моддасида белгиланган — ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунда тақилланмаган барча усуллар билан ҳимоя қилишга ҳақли деган норманинг ижро қилинишига, фуқароларнинг қонунларда бузилган конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини тиклаш юзасидан Конституциявий судга мурожаат қилиш имкониятининг кенгайтиришга қизмат қилиши сенаторлар томонидан қайд этилди.

Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Сенатнинг ўн биринчи ялпи мажлисида “Ижро ишини юриштининг соддалаштирилган тартиби янада тақомил-

лаштирилиши муносабати билан “Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 43’ ҳамда 43’-моддаларига ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида”ги қонун ҳам қўриб чиқилди.

Кейинги йилларда мамлакатимизда жамият ва давлат ҳаётининг кенг ислох қилиш, амалга оширилган суд-ҳуқуқ ислохотлари доирасида суд ҳужжатлари

Анвар МУҲАММАДОВ олган суратлар.

ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тизимини тақомиллаштириш масаласига алоҳида эътибор қаратилётганлиги қайд этилди.

Айниқса, замонавий ахборот-технологияларининг имкониятларидан фойдаланган ҳолда ижро тартиб-таомилларини янада соддалаштириш, суд ва бошқа органлар ҳужжатлари сўзсиз ҳамда ўз вақтида ижро этилишини таъминлаш, жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқларини самарали ҳимоя қилиш ҳамда ижро иши юритувида турли бюрократия ва сансалорликларга чек қўйишга қаратилган қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиб келинаётганлиги таъкидланди.

Ушбу қонун билан ижро ишини юриштининг соддалаштирилган тартиби почта ва (ўқи) видеоконференцалоқа харажатларини, коммунал хизматлар тўлови юзасидан қарздорлиқни, қўп квартиралари уйлар мулкдорларининг мажбурий бадалларини ўқи тўловлар бўйича қарздорлиқни, шунингдек, базавий ҳисоблаш миқдорининг беш бараваридан қўп бўлмаган миқдордаги суммани ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжатларига нисбатан татбиқ этилиши назарда тутилмоқда.

Сенаторлар ушбу қонуннинг татбиқ этилиши қарздорликларни соддалаштирилган тартибда ундириш қўламини янада кенгайтиришга, ижро ҳужжатлари бўйича ундирув самарадорлиги ва тезкорлигини оширишга ҳамда Мажбурий ижро бюроси ҳодимлари (давлат ижро-чилари) иш оқламасининг камайишига қизмат қилишини таъкидлади.

Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн биринчи ялпи мажлисининг биринчи иш қуни якунланди.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенатининг
Ахборот қизмати.

КОНСТИТУЦИЯВИЙ ТАМОЙИЛЛАРНИНГ ҚОНУНИЙ ИФОДАСИ

Кеча ўз ишини бошлаган Олий Мажлис Сенатининг 11-ялпи мажлиси муҳокамаси кун тартибига жамият ҳаёти ва ижтимоий-иқтисодий соҳаларнинг долзарб масалаларига оид қатор қонунлар киритилган. Улар орасида юртдошларимизнинг конституциявий ҳуқуқларини янада мустаҳкамлайдиган, шахсий ҳуқуқ дахлсизлигини кафолатлайдиган ҳужжатлар ҳам бор.

Қуйида айрим сенаторларнинг бу борадаги мулоҳазалари ўрин олган.

Муносабат

Ишчи-хизматчиларнинг ижтимоий ҳимояси йўлида

Орал АТАНИЯЗОВА,
Олий Мажлис Сенатининг Фан,
таълим ва соғлиқни сақлаш
масалалари қўмитаси раиси
ўринбосари:

— Ижтимоий суғурта тизимини тақомиллаштириш бугунги кунда давлатимиз сиёсатининг муҳим йўналишларидан бири. Бу масалага давлатимиз раҳбари ҳам алоҳида эътибор қаратиб келмоқда.

Хусусан, яқиндагина Президентимиз ижтимоий суғурта тизимини тақомиллаштириш юзасидан тақилфлар тақдимоти билан танишди.

Унда бугунги кунда хусусий сектор ҳодимларининг катта қисми ҳомиладорлик, туғиш, вақтинча ногиронлик ва ишдан бўлуштиш каби ижтимоий нафақалар билан қамраб олинмаётгани қайд этилди. Тизимдаги ана шундай камчиликларга барҳам бериш мақсадида янги ижтимоий суғурта тизими жорий қилинмоқда.

Президентимиз янги тизимнинг асосий мақсади нафақат аёллар ва ишчиларни ижтимоий ҳимоя қилишни қучайтириш, балки расмий меҳнат муносабатларини рағбатлантиришдан иборатлигини, шунингдек, ушбу тизимни рақамлаштириш орқали шаффофлигини таъминлашини қайд этди.

Қонунда касаллик муносабати билан вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик, ҳомиладорлик ва туғиш, ишчи ўқи даромадини йўқотиш каби суғурта ҳодисалари юзага келган тақдирда суғурталанган шахсларга ва (ўқи) уларнинг оила аъзоларига давлат ижтимоий суғуртаси бўйича:

— вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси;

— ҳомиладорлик ва туғиш нафақаси;

— ишдан бўлуштиш нафақаси тўлаб берилиши назарда тутилган.

Мазкур қонуннинг қабул қилиниши ишчи-ҳодимларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлаш ва иш берувчиларга оқлатилган ижтимоий тўловлар юқининг ечилишига қизмат қилади.

Юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланди

Покиза АҲМЕДЖАНОВА,
Олий Мажлис Сенати аъзоси, халқ
депутатлари Сирдарё вилояти
Кенгаши раиси:

— Сўнгги йилларда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг қонунчилик ва ташкилий-ҳуқуқий базасини мустаҳкамлаш, инсон ҳуқуқлари бўйича халқаро стандартларни миллий қонунчиликка имплементация қилиш ҳамда халқаро мажбуриятларни бажариш, шунингдек, фуқароларнинг одил судловга бўлган ишончини оширишга, уларнинг малакали юридик ёрдам олишга бўлган ҳуқуқлари кафолатларини қучайтиришга қаратилган тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Сенатнинг 11-ялпи мажлисида муҳокама қилинган “Кам таъминланган шахсларга давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатиш тизими янада тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимча ва

ўзгартиришлар киритиш тўғрисида”ги қонун ҳам мазкур ислохотларнинг мантқий давоми сифатида ишлаб чиқилган.

Кам таъминланган шахслар эса ҳуқуқий ёрдам олишлари учун зарур маблағга эга бўлмаслиги мумкин. Яъни бунда фуқаро Конституциявий судга мурожаат қилиш учун адвокат хизматидан фойдаланиш, ҳуқуқий ёрдам олиши зарур бўлади.

Айнан кам таъминланган шахсларга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишда малакали юридик ёрдам олишлари учун ҳуқуқий асос сифатида 2023 йилда “Давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатиш тўғрисида”ги Қонун қабул қилинган. Бироқ Конституциявий судга мурожаат этганда ҳамда ҳуқуқий ёрдам қўрсатгани учун адвокат хизматидан фойдаланганда давлат томонидан юридик ёрдам олиш ҳуқуқи белгиланмаган.

Муҳокамадан ўтган ушбу қонун тўлиқ ўқи қисман давлат ҳисобидан қўрсатиладиган, жисмоний шахсларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган малакали юридик ёрдам қўрсатишни янада тақомиллаштиришни назарда тутди.

Ушбу ҳужжатнинг қабул қилиниши фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари суд орқали самарали ҳимоя этилишини таъминлашга, Конституциянинг 55-моддасида белгиланган “ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунда тақилланмаган барча усуллар билан ҳимоя қилишга ҳақли” деган норма ихросини таъминлашга ҳамда фуқароларнинг бузилган конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини тиклаш юзасидан Конституциявий судга мурожаат этиш имкониятининг кенгайтиришга қизмат қилади.

Бу эса фуқароларнинг конституциявий одил судловга эришиш даражаси ошишида ва аҳолининг судларга бўлган ишончи мустаҳкамлашида муҳим омил бўлади.

«Халқ сўзи».

ИЛМ-ФАНГА ЭЪТИБОР — МИЛЛАТИНГ ЭРТАСИГА ЭЪТИБОР

Олий Мажлис Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси раиси Баҳром Абдуллаев МДҲга аъзо давлатлар Парламентлараро Ассамблеяси ва Россия Федерацияси парламенти Федерация Кенгаши томонидан 30-31 октябрь кунлари Санкт-Петербург шаҳрида уюштирилган “Ҳамдўстликнинг интеллектуал қоди” мавзусидаги халқаро илмий-таълим конгрессида қатнашди.

Халқаро алоқалар

Сенатор конгресснинг ялпи мажлисидаги чиқишида Ўзбекистоннинг таълим, фан ва инновациялар соҳасидаги давлат сиёсатининг стратегик йўналишларига эътибор қаратди ва Президент Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида мамлакатимизда олий таълим тизимини модернизация қилиш, кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш ва илмий-инновацион салоҳиятини ривожлантириш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилаётганини таъкидлади.

Ўзбекистонда янги авлод кадрларини тайёрлаш, муҳандислик таълимини ривожлантириш, фан ва таълим соҳасида халқаро ҳамкорлиқни мустаҳкамлашга катта аҳамият берилаётгани эътироф этилди.

Ўз навбатида, конгресс

иштирокчилари томонидан МДҲ мамлакатлари университетлари, тадқиқот марказлари, инновацион компаниялари ва илмий ҳам-жамиятлари ўртасида илмий-таълим алоқаларини мустаҳкамлаш зарурлиги қайд этилди.

Шу билан бирга, сенатор Б. Абдуллаев МДҲ Парламентининг Фан ва таълим бўйича доимий комиссияси йиғилишида ҳам қатнашди. Унда Ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасида илмий-таълим ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, кадрлар тайёрлашда инновацион ёндашувларни жорий этиш, академик мобилликни ривожлантириш, қўшма тадқиқот ва таълим платформаларини яратиш масалалари муҳокама қилинди.

«Халқ сўзи».

Стартап лойиҳаларни молиялаштириш учун Тиклашиш ва тараққиёт жамғармасидан 2026-2027 йилларда қўшимча 100 млн. доллар ажратилмоқда.

«Халқ сўзи».

